Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 214. Brașovŭ, Joi 29 Septemvre (11 Octomvrie) 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe treĭ lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe treĭ lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașovŭ, 27 Septemvrie v.

In ḑilele trecute amŭ publicatŭ unŭ raportŭ despre activitatea reuniunei de maghiarisare „Szecheny“ din comitatulŭ Sătmarului.

O fóiă unguréscă, sciindŭ bine că neadevĕrulu nu mai are trecere, s'a vĕḑutŭ silită sĕ spună curatŭ, că scopulŭ acestei reuniunĭ este: *cultura maghiară, propagarea patriotismului maghiarŭ* și în cele din urmă *maghiarisarea.*

Mijlócele, de care se folosesce acéstă reuniune ca sĕ-șĭ ajungă scopulŭ, suntŭ ca ale tuturorŭ kulturegyleturilorŭ: premiarea învĕțătorilorŭ și școlarilorŭ românĭ, carĭ arată progrese, uniĭ în propunerea, alțiĭ în învĕțarea limbei maghiare; ajutorarea școlarilorŭ săracĭ, carĭ învață în școlele unguresci; cursurile de séra pentru învĕțarea limbei maghiare; bibliotecile portative compuse din cărțĭ unguresci orĭ póte și românesci, dér care le convinŭ maghiarisatorilorŭ; asilurĭ orĭ grădinĭ de copii, unde se învață limba și cântece unguresci.

In acéstă lucrare de desnaționalisare, reuniunea e ajutată de organele guvernului și ale comitatului, precum și de preoții maghiarĭ catolicĭ și reformațĭ.

Reuniunea se laudă în raportulŭ sĕu, că prin cursurile de séră și prin asilurile de copii mai alesŭ, maghiarisarea ar fi făcutŭ progrese surprinḑĕtóre.

Uneltirile acestei reuniunĭ sunt din cele mai condamnabile și nu trebue sĕ ne mirămŭ décă, cum se spune în raportŭ, autoritatea nóstră bisericéscă și școlară din Sătmarŭ, îngrijită de acéstă diavoléscă vĕnătóre de suflete românesci s'a vĕḑutŭ silită sĕ ia mĕsurĭ, pentru ca sĕ paraliseze încâtva acéstă lucrare de subminare a naționalității române, și prin acésta a școlei și a biseribei române.

Se vede însĕ, că mĕsurile luate de autoritatea nóstră scolară și bisericéscă nu suntŭ destulŭ de energice, căcĭ décă reuniunea a încetatŭ a mai publica concursurile sale de premiare, în schimbŭ retrasă dela lumina ḑilii, continuă a premia la întunerecŭ, stăruesce în uneltirile sale pe ascunsŭ, cumpĕrândŭ sufletele învĕțătorilorŭ slabĭ de ângerŭ și ale nevinovaților copii seduși de darurile dușmanilorŭ némului lorŭ.

Intrebămŭ acum: décă autoritatea școlară „valahă, cum o numesce raportulŭ reuniunei din vorbă, a găsitŭ cu cale sĕ opréscă pe învĕțătorii fără inimă cătră neamulŭ lorŭ d'a primĭ premiile publicate la concursŭ, nu găsesce óre totŭ așa de cu cale a'i opri d'a primi și premiile date în ascunsŭ, pentru cursurile de séră? Căcĭ nu putemŭ admite, că unei autorităță școlare energice i'ar puté scăpa din vedere acéstă vĕnătóre de maghiarisare, după ce însăși reuniunea îi deschide ochii și'i arată îndrăsnéta sa procedere!

Și cum e cu putință, ca Românii de inimă din Sătmarŭ sĕ nu le deschidă ochii părinților acelorŭ copii trași în cursă, sĕ nu'i lumineze asupra scopurilorŭ reuniunei unguresci? Cum e cu putință, sĕ-i lase a'șĭ înstreina, de sigurŭ fără sĕ scie ce facŭ, copii dela sînulŭ lorŭ, a'i înstreina cu timpulŭ, prin uneltirile dușmanilorŭ noștri, de limba și naționalitatea lorŭ, și mai târḑiu de școla și biserica lorŭ?

Noi credemŭ că nevinovațĭ sunt părinții copiilorŭ căḑuțĭ în cursa maghiarisărei, și tótă rĕspunderea cade asupra bărbațilorŭ noștri cu carte, asupra autoritățilorŭ nóstre școlare și bisericescĭ, carĭ nu tragŭ la dare de sémă înaintea opiniunei publice a poporului românŭ pe învĕțătorii deveniți unelte unguresci, carĭ nu deschidŭ ochii nevinovațilorŭ părințĭ, spunêndu-le că 'șĭ sapă mormêntulŭ lorŭ și alŭ copiilorŭ lorŭ.

Părințilorŭ, carĭ au copii la școlă, le ḑicem: deschideți-vĕ ochii și nu vĕ lăsațĭ a fi amăgițĭ de darurile ce le dau copiilorŭ voștri reuniunile de maghiarisare, căcĭ darurile dușmanilorŭ voștri suntŭ otrăvurĭ, carĭ vĕ ucidŭ limba și naționalitatea vóstră românéscă, suntŭ mine carĭ distragŭ din temelii școla și biserica vóstră românéscă!

Sĕrbătorile iubilare în Năsĕudŭ.

(Raportŭ specialŭ alŭ *„Gazetei Transilvaniei“*)

O sută două-ḑecĭ și cincĭ de anĭ suntŭ de când Românii libertinĭ de pre Valea-Someșului din prea grațiosulŭ mandatŭ alŭ Impĕrătesei-Regine de fericită memoriă *Maria Teresia* au fostŭ chemațĭ a depune jurĕmêntulŭ de supunere și alipire cătră înaltulŭ Tronŭ alŭ Habsburgilorŭ și spre fericirea și apĕrarea patriei formândŭ unŭ regimentŭ pedestru de graniță numitŭ: *alŭ II-lea regimentŭ românescŭ de graniță Nr. 17*, (Zweites Walacher-Grenz-Infanterie-Regiment) cu simbolulŭ: **Virtus romana rediviva.**

Distinsu-s'a acestŭ regimentŭ românescŭ prin vĕrtuțile sale militare și prin negrăitele sale biruințe sĕvĕrșite pe câmpiile Europei; destinsu-s'a acestŭ regimentu prin spiritulŭ de ordine și de supunere față cu Inaltulŭ Tronŭ; distinsu-s'a acestŭ regimentŭ prin *iubirea* de patriă, atragêndŭ asupra-șĭ admirațiunea lumei și încrederea Tronului. Dovadă tuturorŭ acestora servesce deosebita distingere ce i s'a făcutŭ prin decorarea stegului sĕu cu marea medaliă de aurŭ cu chipulŭ Majestății Sale prea iubitului nostru Monarchŭ Franciscŭ Iosifŭ I și cu inscripțiunea: **„Für standhaftes Ausharren in der beschwornen Treue im Iahre 1848.“**

Étă în scurtŭ istoriculŭ unui regimentŭ românescŭ, care în analele istorice ale monarchiei nóstre ocupă unulŭ dintre cele mai mărețe locurĭ și una din cele mai frumóse pagine.

Cine nu ar povesti cu dragŭ despre bravura acestui regimentŭ? Și cine nu ar povesti cu dragŭ despre o gloriă, care nicĭ-odată nu îmbĕtrânesce, nicĭ-odată nu se dă uitării, și care asemenea bradului de munte rĕmâne îmbrăcată totŭ cu acea colóre, asemenea finicului totŭ cu acea înălțime, și asemenea granitului totŭ cu acea tăriă și trăinicia.

Acéstă gloriă este asemenea unei sĕrbătorĭ plină de veseliă, frumósă și desmerdătóre.

Acéstă gloriă este asemenea cristalinului isvorŭ de munte din care cu câtŭ mai cu însetoșare bei, cu atâtŭ mai multŭ te recorescĭ, cu atâtŭ mai multŭ o dorescĭ și cu atâtŭ mai vĕrtosŭ stai sĕ nu te despărțĭ de ea.

Gloria a trecutŭ glorificându-se în gloriă.

La a. 1851 din îndurarea părintéscă a Monarchului nostru Franciscŭ Iosifŭ I. regimentulŭ alŭ II. românescŭ de graniță se desființéză, ér totŭ în acelŭ timp bravii grănițerĭ luându-șĭ adio dela Marte, cu profundă venerațiune și cu credința în Dumneḑeu sĕ îndréptă sub pacniculŭ și liniștitulŭ scutŭ alŭ Minervei.

Acolo unde este voință și statornicia de ferŭ, acolo unde munca este susținută cu brațe neobositóre, succesele asemenea unui câmpŭ înfloritŭ în dimenețele de primăvéră aparŭ vĕḑendŭ cu ochii, fără de a puté aduce meritósele laude singuraticilorŭ indiviḑĭ.

Muncit'au grănițerii muncă dréptă, muncă uriașă, muncă înaintea căreia trebue sĕ te închinĭ, și cu cutremurŭ și umilitŭ glasŭ sĕ ḑicĭ: Onóre, laudă și vecînică fericire ție pururea neuitată generațiune, care ai fostŭ alésă de Dumneḑeu, ca sĕ puĭ temelii nerestumabile urmașilorŭ tĕi!!

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

UNICA VACĂ.

(O esecuțiune, casŭ de dreptŭ în adevĕrŭ întêmplatŭ.)

Unŭ țĕranŭ sĕracŭ avea o unică vacă, ce prin silința sa isbutise sĕ 'șĭ-o cumpere după ostenélă și crujare de anĭ de ḑile. In schimbŭ însĕ peste acéstă unică proprietate a sa cădu binecuvêntarea cerescă, căcĭ vacei îi pria, se îngrășia și se rotunḑia vĕḑêndŭ cu ochii și în fiă-care ḑi dedea multe pătrare de lapte próspetŭ, din care țĕranulŭ, care se îndestulia cu puținŭ, se hrănea de ajunsŭ. Lipitŭ de elŭ locuia unŭ altŭ țĕranŭ, care juca, bea și chefuia ḑiua 'ntrégă, până ce 'șĭ prăpădi casă, curte și cea din urmă vită. Ne mai avêndŭ nimicŭ, îlŭ rodea la inimă, că țĕranulŭ celŭ casnicŭ de lângă elŭ sĕ hrănea așa de bine dela unica sa vacă ce o avea, și se gândi și se resgândi, cum ar puté ajunge sĕ aibă și elŭ o văcuță atâtŭ de bună. Când étă că diavolulŭ împelițatŭ îi șoptì în ureche: du-te și ia-o. Și blăstĕmatulŭ de țĕranŭ se furișa nóptea în ograda vecinului și-'i fura vaca. Iute o vêndŭ în orășelulŭ celŭ mai de-aprópe pe unŭ prețŭ așa de bunŭ, că din banĭ îșĭ putù cumpĕra totŭ atuncĭ o altă vacă și 'i mai și rĕmase o sumă bunicică, ce o bĕu îndată în cârcĭumă. Chefuitŭ și clătinându-se se duse acasă cu vaca.

Dér nu i-a fostŭ datŭ sĕ se bucure multŭ timpŭ de proprietatea sa, atâtŭ de ușorŭ câștigată. In curêndŭ brațulŭ dreptății înhăță pe hoțŭ, care pentru fapta sa urîtă fù cumplitŭ bătutŭ cu nuiele, prin hotărîre judecătorescă, și afară de acésta fù condamnatŭ sĕ plătéscă sĕrmanului țĕranŭ, căruia îi furase unica vacă ce o avea, 50 de florinĭ în banĭ gata ca despăgubire. Țĕranulŭ celŭ hoțŭ urla îngrozitorŭ, când îșĭ luà pedepsa, apoi frecêndu-'șĭ de durere părțile bătute ale trupului se duse acasă, îșĭ mulse vaca, bĕu laptele și la tóte se gândì, numai la plata despăgubirei de 50 de fl. sĕrmanului sĕu vecinŭ nu se mai cugetà. Atuncĭ păgubașulŭ se duse la judecătorulŭ și acesta poruncì slujitorului oficiului, ca imediatŭ sĕ 'i secvestreze țĕranului celui hoțŭ ceea ce are, obiectele secvestrate sĕ le prefacă în banĭ și sĕ plătéscă din ei bietului păgubașŭ, după cum prescrie înțelépta lege. Veselŭ, că în cele din urmă îșĭ capĕtă banii cu carĭ în curêndŭ sĕ-'șĭ cumpere érășĭ o vacă, bravulŭ țĕranŭ intrà cu slujitorulŭ în casa țĕranului celuĭ hoțŭ, care 'i aștepta cu unŭ ultimŭ paharŭ de rachiu lângă elŭ și cu unŭ zîmbetŭ diavolescŭ. Dér în casa 'ntrégă nu găsiră nimicŭ ce sĕ secvestreze; numai din grajdŭ rĕsuna mugetulŭ vacei de curêndŭ cumpărate, care sta la iesle, umplute fiindŭ din destulŭ cu nutrețulŭ de lipsă pentru timpŭ de două sĕptĕmânĭ.

„Sĕ secvestrămŭ vaca“, strigà bietulŭ țĕranŭ, cuprinsŭ de bucuriă, că în fine a găsitŭ cu ce sĕ se despăgubéscă pentru dauna ce a suferit'o.

Dér slujitorulŭ, mâna legii, se uită cu ochĭ marĭ la elŭ și ḑise:

„Ce? Sĕ secvestreḑĭ unica vacă ce o are și provisiunea de nutrețŭ pe două sĕptĕmânĭ? Omule ți-ai perdutŭ mințile? Nu cunoscĭ legea dela 10 Iunie 1887, publicată în „Fóia legilorŭ imperiului“ (Reichsgesetzblatt) Nr. 74? Departe fiă de mine, de a secvestra o vacă cu lapte orĭ după alegerea debitorului două capre orĭ treĭ oi împreună cu provisiunea de nutrețŭ și paie necesare pe timpŭ de două sĕptĕmânĭ pentru întreținerea și așternutulŭ lorŭ. Indĕrĕtŭ, și lasă-mĕ sĕ raportezŭ, că n'am găsitŭ nimicŭ de secvestratŭ „la debitorulŭ d-tale, dér pentru aceea ai sĕ plătescĭ cheltuielile execuțiunei din punga d-tale.“

„Da, însĕ d-le slujitorŭ“, îndrăsnì țĕranulŭ sĕ replice, „și vaca ce mĭ-a furat'o blăstĕmatulŭ ĕsta și în loculŭ căreia șĭ-a cumpărat'o pe cea care o are, a fostŭ unica vacă ce o aveam; pentru ce óre sĕ fiă mai multŭ ocrotită vaca

Abdis'a acéstă scumpă și bravă generațiune de denarulŭ ce i se cuvinea pentru grelele servițiĭ ce a prestatŭ Tronului și patriei, menindŭ acelŭ denarŭ spre scopulŭ culturei nepoțilorŭ și strănepoțilorŭ din generațiunĭ în generațiunĭ.

Inceputŭ modestŭ — scopulŭ însĕ ajunsŭ

Căcĭ étă: Gloria apare în negrăită și măestósă aureolă.

Anulŭ 1863 este serbătoritulŭ anŭ alŭ tuturorŭ generațiunilorŭ ce vorŭ succede pre recorósele plaiurĭ ale ținutului fostŭ militarŭ.

Nu vomŭ greși, décă vomŭ numi anulŭ 1863 **anulŭ de sĕrbătóre.**

În anulŭ de sărbătóre la 4 Octomvre, care este di sĕrbătorită de întrégă casa domnitóre, de tóte popórele Monarchiei în acéstă di când clopotele sună, când dela altarŭ se înălța sfânta jertfă la Tronulŭ dumnedeescŭ pentru fericita onomastică a monarchului nostru Franciscŭ Iosifŭ I, în acéstă neuitată di, poporațiunea fostă grănițeră serbătoria în capitala regimentului sĕu, în modestulŭ Năsĕudŭ, cu o nespusă bucuriă și cu falnicŭ entusiasmŭ pe Impĕratulŭ-Rege Franciscŭ Iosifŭ I. prin deschiderea gimnasiului numitŭ pentru tóte timpurile: **„Gimnasiulŭ Franciscŭ Iosifianŭ“.**

Și timpulŭ a trecutŭ cu anii în necuprinsa vecînicia, rĕmas'au însĕ inimĭ marĭ, inimĭ rĕsbitóre, care cu lumina neînserată a minții se pregăteau și pregăteau viitorulŭ.

Simbolulŭ: *„Virtus romana rediviva“* se grava, se gravéză și pururea se va grava cu o neesplicată mândriă în inimile acelora, carĭ crescêndŭ pe acestŭ pămêntŭ din fosta graniță militară s'au încăldițŭ sub aripile Minervei adăpânduse din nesărbedițulŭ lapte alŭ sciinței și din coptulŭ fructŭ alŭ culturii universale.

Virtutea a reînviatŭ, dér gloria a rĕmasŭ totŭ în apogeulŭ sĕu.

Dintele timpului face minunĭ.

Timpulŭ produce ómenĭ noi, idei nouĕ și aspirațiunĭ marĭ.

Anulŭ serbătoritŭ își pretindea încă o pagină de gloriă.

Anulŭ serbătoritŭ în falnica sa inocență șoptea cu tainic dorŭ inimilorŭ rivnitóre și dedate cu mărirĭ, unŭ nou gloriosŭ și desmerdatŭ epitetŭ.

După douĕdecĭ și cincĭ de anĭ de nespuse sacrificiĭ și de minunate succese, cei încununațĭ și până acuma cu cununa nevesedită a muncei înălțat'au templu nou Minervei, îmbinândŭ prin dênsulŭ gloria trecutului cu gloria viitorului.

Și acuma sĕ ne oprimŭ, și punêndŭ o cunună pre fruntea anului de sĕrbătóre, cu mândriă sĕ-lŭ iubilămŭ și fără fățărnicie sĕ ne deschidemŭ inimile și sĕ întipărimŭ în ele diua de 4 Octomvre a anului de sĕrbătóre cu profeticele cuvinte: *Acésta este diua care o-a făcutŭ Domnulŭ sĕ ne bucurămŭ și veselimŭ într'ênsa.*

---

lui d'a nu i-se lua pe cale cinstită, decâtŭ a mea care n'a fostŭ ocrotită d'a nu mi se lua pe cale necinstită?

„Ah, ce,“ dise slujitorulŭ, „tocmai asta e finețea legii celei nouĕ, pe care n'o póte pricepe numai decâtŭ fiece țĕranŭ,“ și lăsă loculuĭ pe țĕranŭ, care rĕmase înmărmuritŭ. Apoi dând din cap, o luă spre casă, când étă că scriitorulŭ neautorisatŭ (Winkelschreiber) alŭ locului, care, fiindcă nu avea nimicŭ de legalisatŭ, trecea p'acolea fără nicĭ o trébă, îlŭ trase de mânecă și-i dise:

„Prietine, da nu fi așa de prostŭ, fură'ĭ și tu acum blăstĕmatului vaca și schimb'o cu alta, atuncĭ n'o sĕ-țĭ pótă face elŭ ție nimicŭ, și legea îțĭ ocrotesce atuncĭ și ție unica vacă ce o ai.“

Décă țĕranulŭ a urmatŭ acestŭ sfat și așa a ajunsŭ sĕ fiă ocrotitŭ de lege, despre acésta nimenea n'a pututŭ afla ceva hotărîtŭ. *Nfrpr.*

Ér cu aceste profetice cuvinte sĕ trecemŭ la sĕrbătorirea anului iubilarŭ și încungiurațĭ de bucuria pe care o simțimŭ sĕ lăsămŭ viitorimii o modestă radă de lumină, la care uitându-se, cu pietate sĕ'șĭ aducă aminte de diua de 4 Octomvre a anului 1888 și cu încredere și mândriă sĕ pășéscă pe calea sĕmĕnată cu florile sciinței și cu dulcile fructe ale adevĕratei culturĭ.

După 25 de anĭ.

La anulŭ 1863, care l am numitŭ *anulŭ de sĕrbătóre*, poporulŭ grănițerescŭ era cuprinsŭ de acea mândriă mare, și de acea bucuriă desfătătóre, care făcŭ ca bĕtrânulŭ sĕ-șĭ uite povara anilorŭ sei, tinĕrulŭ sĕ se desbrace de sburdalnicia sufletéscă, și cu toții împreună ca unŭ trupŭ sănĕtosŭ și plinŭ de viĕță sĕ dea espresiune adevĕratei însemnătățĭ a acestei dile, a dilei de 4 Octomvre.

La 4 Octomvre a anului de sĕrbătorire lipsia însĕ acea flóre, care se numesce mândria și fala viitorului.

Atuncĭ lipsia „tinerimea“ cu entusiasmulŭ; lipsia tinerimea cu bucuriile ei. Erau însĕ bĕtrânĭ cu inimĭ tinere, cu fețe rumene, carĭ cu credință în Dumnedeu priviau la *viitorŭ.*

Viitorulŭ apare, tinerimea se ridică și din ogorulŭ cu grase brazde ale sciinții vine și ni se arată o urmă a generațiunei frumósă și puternică, care te îndémnă a privi cu siguritate și fără șovăire ca la o lumină readumbrită și în vecĭ nestinsă, care te conduce pe scara cu nenumĕrațĭ fuștei a viitorului.

Ceea-ce lipsia la anulŭ de sĕrbătóre era din îmbelșugare la anulŭ iubilarŭ. Privitațĭ crinulŭ, privitațĭ rosa?

Unŭ bobocelŭ apare adĭ, unulŭ apare mâne, pentru ca alaltă-mâne ochiul sĕ se desmerde de frumsețea plină de maiestate a rămurelelorŭ, carĭ se simtŭ umilite de ușóra povară ce pórtă pe ele.

Intocmai așa de pe modestele bance ale gimnasiului românescŭ din Năsĕudŭ au apărutŭ într'unŭ timpŭ relativŭ fórte scurtŭ atâțĭ și atâțĭ bobocei drăgălașĭ, carĭ asociându-se ghirlandei ce pórtă geniulŭ nostru națiunalŭ pe fruntea sa senină, siliau pe privitorulŭ neprecupațŭ, ca plinŭ de uimire sĕ exclame: *„Fericițĭ cei-ce v-au nutrită, fericițĭ cei-ce v-au cultivată, și de trei orĭ fericită, cine vĕ pórtă pe frunte!!“*

După 23 de anĭ de neobosită muncă, ajuns'au Românii din fosta graniță militară, ca sĕ ridice templu sfântŭ și neperitorŭ sacrei Minerve!

După 25 de anĭ de cultivare într'unŭ modestŭ edificiu în care odată vețuiau fiii lui Marte, ajuns'au grănițerii ca pentru tóte timpurile sĕ cultive pe Minerva acolo, unde inima lorŭ cu multă rîvnă și nebiruită stăruință a găndit și a asudatŭ.

Și acum, după 25 de anĭ se cade sĕ ne închinămŭ numai fiilorŭ lui Marte și odraslelorŭ Minervei.

Și ne ridicămŭ apoi fruntea, și cu inima deschisă, cu sufletulŭ neprihănitŭ și cu bucuriă nefățărită sĕ ne amestecămŭ în toiulŭ veseliei generale, scoțêndŭ din tóte inimile scumpele mărgăritare ale suvenirului ce păstréză din cele ce au vĕdutŭ și au auditŭ în Năsĕudŭ în dilele de 3 și 4 Octomvre ale anului 1888, ale anului iubilarŭ.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

In dilele trecute, autoritatea din *Teresianopole* fŭ încunosciințată, că Archiducele Carol Ludovic va visita și acestŭ orașŭ, ca sĕ vadă întocmirile reuniunei „Crucei roșii“ de acolo. Unŭ înaltŭ demnitarŭ înființase în acelŭ orașŭ o reuniune filială, fără sĕ se mai facă ceva pentru ea. Ce era sĕ arate în astfelŭ de împrejurărĭ Alteței Sale? Respectivele cercurĭ făcură ce făcură și arătară Archiducelui unŭ spitalŭ cu 5 paturĭ și cu personalulŭ corĕspundĕtorŭ. Étă, după „Pesti Hirlap“, cum s'a făcutŭ lucrulŭ: Cu câteva dile înainte de sosirea înaltului óspe, conducĕtorii reuniunei, cu sprijinulŭ autorității orășenescĭ, închiriară o localitate într'o casă nouă cu două caturĭ. Se aduseră din spitalele orășenescĭ paturĭ și alte lucrurĭ necesare, se închiriă cu 2 fl. unŭ „bolnavŭ“, care fŭ aședatŭ în celŭ mai mare patŭ ca soldatŭ rănitŭ pentru patriă. Archiducele fŭ fórte mulțămitŭ de spitalŭ, credêndŭ că esistă de decĭ de anĭ și'șĭ esprimă recunoscința sa. „Bolnavulŭ“, care se simția fórte bine în noulŭ spitalŭ, trebui sĕ fiă datŭ afară cu puterea. Cum plecă Archiducele, nu mai rĕmase nicĭ urmă de spitalŭ.

Mai credea Potemkin sĕ aibă atâtŭ de credincioșĭ imitatorĭ în Ungaria?

* *

In 3 Octomvre n., societatea istorică și archeologică a comitatului *Hunedóra* 'și-a ținutŭ în Deva ședința sa lunară. Intre altele, Dr. Franz Solyom Fekete a cetitŭ unŭ tractatŭ despre *colonisarea Românilorŭ*, fiindŭ „întregitŭ“ de Hunfalvy. Paul Kiraly a cetitŭ unŭ tractatŭ despre *espedițiunea de cucerire a lui Traianŭ*, și Oskar Mailand despre *blăstĕmulŭ la Românĭ.*

De sigurŭ că vorŭ fi fostŭ *interesante!* Póte că se va fi descoperitŭ că Traianŭ a fostŭ Maghiarŭ.

* *

Profesorulŭ *Alfred de Domassewsky* din Heidelberg, întorcêndu-se dintr'o călĕtoriă scientifică ce a întreprins'o în Albania, s'a opritŭ în Brașovŭ ca sĕ vadă drugii de aurŭ găsițĭ la Crasna și păstrațĭ acum la oficiulŭ r. de dare și sĕ'ĭ descrie pentru marea lucrare a inscripțiunilorŭ latine de Mommsen.

* *

Unŭ *funcționarŭ* de aci aflătorŭ în serviciulŭ statului a provocatŭ la *duelŭ* pe unŭ colegŭ alŭ sĕu pentru unŭ schimbŭ de vorbe ce l'au avutŭ în cancelariă. Celŭ provocatŭ, avêndŭ în vedere asprimea legii, făcŭ arĕtare procurorului. Probabilŭ că se va face cercetare disciplinară.

* *

„Epoca“ scrie: „Aflămŭ din sorginte sigură, că d-lŭ *Iuliu C. Săvescu*, studentŭ, ar fi descoperitŭ unŭ *nou mijlocŭ de mișcare*, de o forță și viteză multŭ mai mare decâtŭ a celorŭ obținute prin vaporĭ și electricitate, fără a întrebuința vre-unŭ combustibilŭ, ceea ce constitue unŭ câștigŭ materialŭ imensŭ și unŭ pasŭ colosalŭ în industriă. Noulŭ aparatŭ produce mișcarea continuă și tótă cheltuiala se resumă numai în fabricarea lui. Indată ce d. Săvescu va găsi capitalulŭ necesarŭ, va pune în practică noua sa invențiune.“

* *

S'a hotărîtŭ ca *medicii militarĭ din armata română*, carĭ n'au căpătatŭ încă titlulŭ de doctorŭ, până în doi anĭ sĕ depue esamenulŭ de doctoratŭ. După acestŭ terminŭ, dênșii nu vorŭ mai puté figura în armată.

* *

Venitulŭ căilorŭ ferate române pe luna Augustŭ a. c. este de 3.253.314 lei, mai multŭ cu 1.184.989 lei decâtŭ în luna Augustŭ anulŭ trecutŭ, 1887.

* *

„Românulŭ află, că primăria din Iașĭ a votatŭ unŭ creditŭ de 2.568 lei pentru a se face unŭ grilaj de ferŭ împrejurulŭ statuei lui *Mironŭ Costină.*

* *

Duminecă *se deschidŭ în România ședințele sinodului.* M. S. Regele va asista la deschidere, care se va face cu o deosebită solemnitate.

* *

Culesulŭ viilorŭ în România dă resultate satisfăcĕtóre. In județulŭ *Putna* s'a constatatŭ, că mustulŭ conține cu $1^1/_2\%$ mai multŭ zaharŭ ca celŭ din anulŭ trecutŭ și are o tăriă mai mare cu $2^1/_2$ grade. Mulțĭ afirmă, că în România vinulŭ de éstŭ timpŭ va fi superiorŭ celui din 1872.

Legea contra streinilorŭ în Francia și pressa germană.

„Gazeta Germaniei de Nord“ scrie următórele în articolulŭ sĕu de fondŭ:

Francia oficială a începutŭ a lua mĕsurĭ contra năvălirei străinilorŭ. In privința motivelorŭ, carĭ au determinatŭ acéstă mĕsură, trebue sĕ ne mărginimŭ numai la presupunerĭ. D'acum înainte orice Prusianŭ, care va trece granița în Franța, va trebui sĕ dică, că trece din domeniulŭ civilisațiunei în acela alŭ barbariei și nu va avé dreptulŭ sĕ se plângă décă va fi în conflictŭ cu obiceiurile sĕlbatice ale poporului țĕrii în care se duce. Articolele 4 și 5 din decretŭ dau dreptulŭ guvernului francesŭ de a expulsa unŭ mare numĕrŭ de strĕinĭ, de a le causa ruina lorŭ comercială, pentru că nu toțĭ strĕinii potŭ sĕ-șĭ procure într'o lună actele cerute.

„Tagblatt“ apretiază asemenea în modŭ defavorabilŭ decretulŭ și dice că e făcutŭ în spiritulŭ d-lui de Puttkamer.

„Gazeta de Voss“ blaméză decretulŭ privitorŭ la străinii, carĭ locuescŭ în Francia, recunoscêndŭ însĕ în acelașŭ timpŭ, că mĕsurile luate în Alsația și Lorena contra Francesilorŭ nu dau Germaniei dreptulŭ a se plânge de mĕsurile ce se iau în Francia.

Sosirea prințului de Galles în România.

Mercurĭ, 21 Septemvre, M. S. Regele, la órele 9 diminĕța, s'a dusŭ la gara de Nordŭ în Bucurescĭ pentru a primi pe A. S. Regală Principele de Galles, care sosea cu trenulŭ dela Vârciorova.

La gară se aflau toțĭ miniștrii, d. prim-președinte, președinții de secții, membrii și d. procurorŭ alŭ înaltei curțĭ de casațiă, d-nii membrii ai curței de compturĭ, rectorulŭ Universității, președinții și membrii curței de apelŭ, d. primarŭ alŭ Capitalei în capulŭ consiliului comunalŭ, d. prefectŭ alŭ poliției, directorii diferitelorŭ ministere, directorii Băncei Naționale, precum și unŭ însemnatŭ numĕrŭ de notabilĭ.

Pe peronŭ se găseau asemenea toțĭ d-nii generalĭ și oficerii superiorĭ din garnisónă, aședațĭ la aripa dréptă a gardei de onóre ce avea drapelŭ și musică. Garda, la sosirea Regelui, i-a datŭ onorurile cuvenite. Mai era față și Legațiunea englesă în frunte cu Sir Frank Lascelles, care se grăbi a saluta pe Majestatea Sa.

La 9 jum., trenulŭ ce conducea pe Alteța Sa Regală întră în gara de Nord, ce era acoperită de verdéță și drapele, printre carĭ fâlfâiau și colorile Marei-Britanie.

Garda de onóre presintă armele, ér musica intonă imnulŭ naționalŭ englesŭ. Regele primi la coborîrea sa din trenŭ pe Principele de Galles; Majestatea Sa și Alteța Sa Regală se îmbrățișară cu cordialitate.

După ce Regele trecŭ cu Augustulŭ sĕu óspe peĭ dinaintea frontului gardei, ii presintă tóte persónele aflate fațĭ; apoi se îndreptară către trăsura de gală înhămată cu 4 cai, și luară loc într'ênsa în mijloculŭ urărilorŭ pline de entusiasmŭ a unei mulțimĭ de lume din tóte stratele societății, care se mândrea de a vedea în capitala României ca óspete alŭ Suveranului nostru pe moștenitorulŭ Corónei Engliterei.

Orașulŭ ca și gara erau împodobite cu stégurĭ române și englese și Augustele persóne străbătură stradele până la palatŭ, salutate din tóte părțile cu respectŭ și bucuriă.

Când trăsura regală intră în curtea palatului isbucniră uralele lumei ce era de față; ér musica intonă imnulŭ naționalŭ britanicŭ. Suveranul nostru și Alteța Sa regală se coborîră la scara de onóre a palatului, unde fură primițĭ de Casa regelui, care, cu acestŭ prilegiu, fuse presentată Alteței Sale regale.

După acésta, la orele 10 jum. A. S. R. principele de Galles primi colonia britanică din Bucurescĭ; la orele 11 jum. merse împreună cu regele de visită pe I. P. S. S. Metropolitul primat, și apoi după ce străbătură mai multe strade ale capitalei falnicŭ decorate cu drapele, s'au dusŭ la Cișmegiu, unde la intrare fură primițĭ de d-nii miniștri, de d. primarŭ și consiliulŭ comunalŭ. După aceea, fură condușĭ prin grădină la unŭ frumosŭ pavilionŭ, făcutŭ din tóte unelele trebuinciose pentru instalarea și a-

ducerea apei. Aci se afla I. P. S. S. Metropolitulŭ primatŭ, încongiuratŭ de înaltulŭ clerŭ, venitŭ pentru sfinţirea apelorŭ ce va avé sĕ se introducă în capitală.

Serviţiulŭ divinŭ sfârşindu-se, Maiestatea Sa şi Augustulŭ sĕu óspe se întórse la palatŭ, unde la 12 şi jum. se dete unŭ dejunŭ.

După dejunŭ, Alteţa Sa regală mulţămi d-lui primarŭ pentru strălucita şi simpatica primire ce-i făcuse Bucureşcii.

Apoi, la orele 2 şi jum., regele şi Alteţa Sa regală merseră la gara de Nordŭ, de unde, cu unŭ trenŭ specialŭ, porniră spre Sinaia, însoţiţĭ de suite, precum şi de membrii legaţiunei Britanice.

La orele 5 şi 23 minute, trenulŭ regalŭ sosì în gara Sinaiei, ce era îmbrăcată în verdéţă şi înţesată de lume. M. S. regina şi A. S. principele de Wied se găseu aci pentru a primi pe alteţa sa regală, care, coborîndu-se din vagonŭ, sărută mâna graţiósei nóstre suverane.

După aceea, regele, însoţitŭ de înaltulŭ sĕu óspe, trecù pe dinaintea gardei de onóre aşeḑată pe peronŭ, care presentà armele, pe când musica militară intona imnulŭ naţionalŭ englesŭ. La aripa dréptă a gardei se afla comandantulŭ batalionului cu întregŭ corpulŭ sĕu oficerescŭ.

Intre persónele ce veniseră a întêmpina pe a. s. r. principele de Galles se aflau d. ministru alŭ Statelorŭ-Unite cu d-na şi d-şórele, d. ministru alŭ Germaniei, d. Vlasov, ataşatŭ alŭ legaţiunei imperiale ruse, cu d-na Vlasov, d. Lvof, ataşatŭ la aceeaşĭ legaţiune, d. căpitanŭ Schneider, ataşatŭ militarŭ alŭ Austro-Ungariei, cu d-na Schneider. După ce tóte aceste persóne fură presintate alteţei sale regale, regina luà locŭ într'o trăsură cu înaltulŭ sĕu óspe, ér regele în alta cu A. S. principele de Wied şi urmatŭ de suitele lorŭ merseră la castelulŭ Peleşŭ. La órele 7 se dete unŭ prânḑŭ. In timpulŭ mesei o musică militară cânta în curtea de onóre a castelului.

După prânḑŭ câte-va persóne aflate în Sinaia fură învitate la ceaiu.

M. S. regina bine-voi a presinta alteţei sale regale pe dómnele, şi M. S. regele pe domnii ce erau învitaţĭ; ér la órele 11, Maiestăţile Lorŭ împreună cu A. S. principele de Galles şi cu A. S. principele de Wied se retraseră în apartamentele lorŭ. *„Monitorulŭ Oficialŭ“*

Intêmplărĭ diferite.

Muşcaţĭ de lupŭ turbatŭ. Cetimŭ în „Telegrafulŭ“ din Bucurescĭ: Unŭ lupŭ turbatŭ, eşit între comunele Chiojdu şi Cătina din plaiulŭ Buzĕu (în România), a muşcatŭ 13 indiviḑĭ pe care i-a întêlnitŭ în drumulŭ sĕu şi vre-o 10 cânĭ cu care s'a luptatŭ asmuţiţĭ asupra lui. Intre persónele muşcate suntŭ şi 3 femeĭ. Mai tóte muşcăturile suntŭ la capŭ; la o femee o ţîţă este ruptă. Muşcăturile pe obrazŭ, la gâtŭ, pe craniu suntŭ atâtŭ de adâncĭ, încâtŭ mai toţĭ aceştĭ nenorociţĭ suntŭ cu totulŭ desfiguraţĭ, cu craniurile despoiate de pele şi în prada celorŭ mai crude durerĭ. Un fiu, care sărise în ajutorulŭ mumei sale atacată şi unŭ ciobanŭ, abia au scăpatŭ cu viéţa prin ajutorulŭ cânilorŭ care se înhăţase la luptă cu fiara. Organisându-se o gónă cu arme pentru omorârea acestei fiare, nu putŭ isbuti, luândŭ drumul spre Siriu şi perḑêndu-se în pădure; a doua ḑi însĕ lupulŭ care se pornea totŭ spre locurile locuite, intêlnind la hărăstrău din comuna Siriu treĭ sătenĭ se năpusti asupra lorŭ şi sfâşiă la capŭ pe unulŭ dintrênşii, ceilalţĭ doi avênd timpulŭ sĕ se armeze cu topóre îlŭ atacară cu curagiu şi isbutiră sĕ-lŭ omóre. Mediculŭ primarŭ alŭ judeţului a mersŭ îndată la faţa loculuĭ şi cu o asiduitate demnă de laudă a datŭ primele ajutóre pacienţilorŭ, pansândŭ rănile şi estragêndŭ veninulŭ din ele. Sub ochii sĕi a ordonatŭ de s'a omorîtŭ cânii muşcaţĭ şi în fine porni grabnicŭ spre Buzĕu pe toţĭ aceştĭ nenorociţĭ spre a fi trimişĭ în cura dlui Dr. Babeşŭ.

Focŭ. Alaltăseră au arsŭ la Sprenghiu (Braşovulŭ vechiu) două şoprone cu lemne şi o bucătăriă, aflătóre în grădina lui Nic. Rĕşnoveanŭ.

Corespondinţa „Gazetei Transilvaniei“.

Ţéra Oltului, 5 Octomvre 1887.

Amintirĭ din escursiunea la Sinaia.

Onorabilă Redacţiune! 'Mĭ zăcea la inimă, ca pe calea publicităţeĭ sĕ împărtăşescŭ confraţilorŭ Românĭ de dincócĭ de Carpaţĭ baremĭ unele din impresiele cele mai remercabile ce mĭ-le căştigasemŭ cu ocasiunea escursiunei mele la Sinaia din véra acésta. De-o parte însĕ ocupaţiunile economice, ér de altă parte speranţa, că mĕ vorŭ preveni alţii, mai pricepĕtorĭ în causă şi mai dexterĭ în mănuarea condeiului, ,m'au abstinutŭ până în timpulŭ de faţă dela scrierea acestei corespondenţe.

Auḑisemŭ încă de multŭ, că Sinaia este loculŭ minunatŭ, unde din pămêntŭ rĕsarŭ castele şi sĕlbaticile văi ale munţilorŭ se prefacŭ ca prin minune în feerice grădinĭ. Aceste împrejurărĭ m'au îndemnatŭ sĕ profitŭ de ocasiunea trenului de plăcere, ce-lŭ arangiase biuroul de călĕtorii din Braşovŭ cu ocasiunea sĕrbătóreĭ *S-tei Mării*, pentru ca sĕ mĕ învrednicescŭ şi eu a vedé aceste grandióse transformărĭ.

Ajungêndŭ în Sinaia, îmĭ părea că mĕ aflu nu în Sinaia cea din munţii Bucecilorŭ, ci în Sinaia din muntele Libanului; omulŭ nu póte sĕ admire în de ajunsŭ, cum a pututŭ acea ne'nsemnată Sinaiă, care înainte de asta cu 8—10 anĭ era o simplă comună, sĕ se prefacă în timpŭ aşa scurtŭ în o adevĕrată Thebaidă română.

Nu voiu sĕ mĕ încercŭ a descrie frumósele castele ale Sinaiei, între care primulŭ e *Castelulŭ Peleşŭ*, ce prin misteriulŭ ce i-lŭ dau munţii fumegătorĭ din jurulŭ lui se pare că ar fi sălaşulŭ unui Fĕtŭ-frumosŭ legendarŭ: tóte acestea le-am veḑutŭ descrise în colónele acestui ḑiarŭ şi suntŭ cunoscute, celŭ puţin din cetitŭ, aprópe întregei Europe. Ceea ce vréu eu sĕ accentuezŭ la loculŭ acesta este impresiunea ce mĭ-a făcut'o *auḑulŭ cântecelorŭ ardelenescĭ, cântate de musica militară română pe pămêntulŭ României.*

Auḑit'am multe şi frumóse cântece executate de musica militară şi tóte mĭ-au plăcutŭ. Când am auḑitŭ însĕ melodii românescĭ ca „Ardeléna“, „Romana“, „Haţegana“, „Someşana“ etc. etc. părea că sunt fermecatŭ.

Rĕmâne acum se spunŭ, de unde a învĕţatŭ musica militară română cântece ardelenescĭ? Am întrebatŭ şi am aflatŭ, că le-a învĕţatŭ din *„Musa Română“*. Sciamŭ că la Blaşiu apare sub numele acesta o fóiă musicală română, redigeată de d-lŭ profesorŭ *Iacobŭ Mureşianu*, dér despre valórea acestei foi numai acumŭ am avutŭ ocasiune a mĕ convinge. D-lŭ I. Mureşianu, precum vĕdŭ eu, culege diferitele melodii naţionale românescĭ, le publică în fóia sa şi prin acésta le generaliséză, le face cunoscute tuturorŭ Românilorŭ.

Numai e lipsă sĕ spunŭ, că scopulŭ ce-lŭ urmăresce aşadéră d-lŭ Iac. Mureşianu prin „Musa Română“ e fórte sublimŭ. Nu-mĭ rĕmâne, decâtŭ sĕ felicitŭ din inimă pe vrednic ulŭ profesorŭ I. Mureşianu pentru acéstă nobilă tendinţă şi sĕ-i dorescŭ succese, căcĭ pré am fost îndopaţĭ cu musică streină.

I. S.

Mulţămită publică.

Pe loculŭ „Chelemenu“, proprietatea bisericei gr. c. din Maierŭ în decursulŭ anului 1888 s'a edificatŭ o şcóla pentru ambele biserici unite din Alba-Iulia. Subscrisulŭ mĭ-iau libertate a aduce la cunoscinţa On. publicŭ numele acelorŭ P. T. Domnĭ, carĭ din liberalitatea lorŭ au binevoitŭ a ne sprigini după putinţă în realisarea scopului doritŭ, şi totŭ-odată a le esprima prin acésta cea mai căldurósă mulţumită în numele poporului meu gr. c. din Maierii.

Aşa au încursŭ dela Escelenţa Sa Episcopulŭ r. c. din Alba-Iulia 5 fl., dela Spectabilii Domnĭ oficerĭ dela regim. 50 din Viena şi Alba-Iulia 10+3=13 fl. Dela Spectab. Domnĭ Oficirĭ dela regim. 64 din Orăştiă 6 fl. Dela Spectab. Domnĭ din Alba-Iulia: Simionŭ Micu protopopŭ 2 fl. Coşieriu advocatŭ 1 fl. Alexandru Velicanu advocatŭ 1 fl., Georgiu Popŭ secretarŭ 1 fl., Nicola advocatŭ 1 fl., Dr. Mohay Sándor deputatŭ 1 fl,, Ioanŭ Botta 1 fl., Teodorŭ Porre 1 fl., Mendel Emanuel 1 fl., Dr. Nathan 2 fl., Adolf Ionász 1 fl., Körner Ignat 1 fl., Georgiu Filipŭ advocatŭ 1 fl. Dela D-nii sergenţĭ românĭ din Alba-Iulia Ingnatŭ Borza 1 fl., Mateiu Fulicea 1 fl., Petru Macaveiu 1 fl. 50 cr., Domşia Ioanŭ 1 fl., Ieronimŭ Manu 1 fl., Dumitru Furduiu cantinanŭ 1 fl. Din Maierii Alba-Iuliei dela Ludovicŭ Luca 5 fl., Nonus Poruţiu 5 fl., Nicolau Drambareanu 2 fl., 50 cr., Roşca Georgiu 2 fl., Roşiu Candinŭ 1 fl., Groza Ştefanŭ 1 fl., Niculae Şieuşianŭ 2 fl., Moldovanŭ Simionŭ 2 fl., Vasiliu Moldovanŭ 1 fl., Ştefanŭ Cacoveanŭ jude 5 fl., Niculae Moldovanŭ 1 fl., în sumă 73 fl. v. a. carĭ s'au transpusŭ curatorului primarŭ.

Alba-Iulia, 7 Octomvre 1888.

Ludovicŭ Luca,
preş. senatului scolasticŭ în Maierĭ.

LOGODNĂ.

Dlŭ' *Alexandru Popŭ*, teologŭ absolutŭ de Gherla, s'a logoditŭ cu d-ra *Elena Doboşĭ din Leordina.* Cununia se va sĕvîrşi în 15 Noemvre n. c. în biserica gr. cat. din Leordina.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Berlinŭ, 10 Octomvre. Se asigură din nou de către foile oficióse, că vorbirea lui Douglas a fostŭ ţinută după o prealabilă înţelegere cu împĕratulŭ. Douglas va merge la Roma în timpulŭ şederei împĕratului germanŭ acolo.

Berlinŭ, 10 Octomvre. Se ḑice, că Geffeken a fostŭ transportatŭ în închisórea numită a „Moabiţilorŭ“. In expediţiunea fóiei „Deutsche Rundschau“ s'au confiscatŭ broşurele din luna lui Octomvre, carĭ conţineau cunoscutele estrase din memoriile împĕratului Fridericŭ.

Berlinŭ, 10 Octomvrie. Societatea germană ostŭ-africană a cerutŭ ajutorŭ militarŭ dela oficiulŭ de esterne. In urma acésta au plecatŭ patru încrucişătorĭ la Sansibarŭ. Societatea a fostŭ scósă din totŭ terítoriulŭ colonialŭ.

Roma, 10 Octomvrie. Împĕratulŭ Germaniei sosesce astăséră la 8 óre în Ponteba, unde va sta timpŭ de o oră. In Roma va sosi împĕratulŭ Joi diminéţă. Indată după sosire va primi autorităţile în Quirinalŭ.

DIVERSE.

„Urḑica în loculŭ cânepei“ Sub titlulŭ acesta amŭ reprodusŭ în Nr. 210 alŭ fóiei nóstre o notiţă, în care se ḑicea, că în timpurile mai nouĕ s'au făcutŭ în Germania esperimente, prin carĭ s'ar fi constatatŭ, că „urḑica, pe lângă o îngrijire de totŭ bagatelă, aduce venite mai însĕmnate decâtŭ cânepa“ etc. In privinţa acésta, d-lŭ *Dr. G. Maiorŭ* din Bucurescĭ, care a avutŭ ocasiune a vedé în persóna resultatulŭ acelorŭ esperimente, ne trimite următórea rectificare:

„E adevĕratŭ, că guvernulŭ prusianŭ, la îndemnulŭ continuu alŭ botaniştilorŭ şi alŭ colegiului economicŭ prusianŭ, pentru a întroduce unŭ nou isvorŭ de căştigŭ pentru populaţiunea rurală, în fine s'a decisŭ sĕ facă încercărĭ cu cultura urḑicei — atâtŭ a urḑicei locale — urtica dioica— câtŭ şi cu diferite specii şi varietăţĭ străine de prin Indii. Cu cultura ei a însĕrcinatŭ câţi-va botaniştĭ şi economĭ, cărora lĭ-a pusŭ la disposiţiă tóte aparatele şi instrumentele cele mai nouĕ ale technicei textile moderne. Incercările s'au făcutŭ 3 anĭ de-a-rîndulŭ şi pe întindere de $1/2$ h. a. Resultatulŭ însĕ a fostŭ *nulŭ*, şi după ce au consumatŭ cu ele 60,000 — şeseḑecĭ de mii de mărcĭ —, au trebuitŭ sĕ le părăsescă. Stim. D-nŭ profesorŭ Wittmack dela universitatea din Berlinŭ însu-şĭ, ca unulŭ, care a luatŭ parte activă la aceste încercărĭ, nĭ-a spusŭ şi arĕtatŭ aceste faimóse culturĭ de urḑicĭ de lângă Treptow, în o. Berlinŭ.

Clocirea ouĕlorŭ. Unulŭ din cetitorii jurnalului de agricultura practică din Francia întrebă direcţia acelei reviste, de ce mai totdéuna nu rĕuşesce sĕ scótă pui de paserĭ, că mereu puii morŭ în ouĕ, séu chiar în momentulŭ când suntŭ aprópe de a eşi din găóce? Nu cumva sĕ fiă causa acestui accidentŭ vênturile ţĕrei? — Rĕspunsulŭ datŭ e următorulŭ: Până acum nu s'a aflatŭ décă vênturile violente, furtunile, au vr'o influenţă, potŭ aduce vĕtĕmare ouĕlorŭ în clocire; se póte că comoţiunile violente sĕ scótă sĕmênţa vieţei, clocitŭ de 8 orĭ 9 ḑile, dér nicĭ-odată nu s'ar crede ca furtunile sĕ omóre puiulŭ aprópe de scosŭ. Mai de grabă s'ar crede, că puiulŭ în momentulŭ eşirei din găóce móre din causa năbuşelei, a lipsei de aerŭ respirabilŭ şi de rĕcóre: probă clocirea artificială, unde puii morŭ de mare căldură şi lipsă de aerŭ curatŭ, mai rece, aprópe de finitulŭ clocirei. Prin urmare, cuibarulŭ, trebuindŭ sĕ fiă mai puţinŭ caldŭ în momentulŭ eşirei puişorilorŭ din ou, e bine a pune în toiulŭ verei sub ouă iarbă cosită de curêndŭ, urzicĭ séu brazde próspete. — Acéstă recomandaţiă e fórte naturală şi întocmită pe esperienţă: că la scóterea puilorŭ o mare căldură se produce, care trebuindŭ a fi înlăturată, vinŭ în ajutorŭ erburile próspete, carĭ absorbindŭ căldura se usucă, ér puiorŭ le dă în schimbŭ rĕcórea lorŭ.

Istoria furculiţei. Unŭ profesorŭ italianŭ, Lumbraso, a făcutŭ unŭ studiu micŭ dér interesantŭ despre istoria furculiţei. Lumbraso arată că în anticitatea clasică furculiţa nu era cunoscută. Elŭ citéză pe autorĭ, carĭ dau prescripţiunĭ amĕnunţite, cum sĕ se apuce delicatŭ bucatele — cu degetele. Acum vre-o miiă de anĭ se ivesce „forcheta“; şi anume în cronica veneţiană a lui Damiano se menţionéză, că furculiţa a fostŭ întrodusă în Veneţia de o princesă bizantină. Insĕ inovaţia n'a fostŭ bine primită de Veneţianĭ. Timpŭ de doi secolĭ furculiţa n'a făcutŭ progrese în Italia; şi mai puţinŭ norocŭ a avutŭ în restulŭ Europei. In anulŭ 1360 ea se ivì în Florenţa, dér Lumbraso se îndoiesce că a fostŭ o furculiţă, ci unŭ felŭ de fórfecĭ, purtate de dame, atêrnate de rochiă. In véculŭ alŭ XVI-lea se întinse usulŭ furculiţei în Francia, apoi în Germania şi, lucru ciudatŭ, în Anglia se ivesce numai în véculŭ alŭ XVII-lea.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 10 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.36	Vênd.	9.40
Argintŭ românescŭ .	„	9.30	„	9.32
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.88	„	10.90
Imperialĭ	„	9.88	„	9.90
Galbinĭ	„	5.69	„	5·72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ	$6^{1}/_{2}$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 0 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.20
Renta de hârtiă 5%	90.05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	146.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.60
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	81.05
Renta de argintŭ austriacă	81.90
Renta de aurŭ austriacă	109.95
Losurĭ din 1860	104.50

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Nr. 30—1888.
scol.

CONCURSU

Pentru ocuparea postului de alŭ 2-lea învĕţătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Ilva-mică, prin acésta se escrie concursŭ până *în 20 Octomvrie st. n. a. c.* pre lângă salariu anualŭ de 180 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au de a-şĭ înainta suplicele lorŭ instruite cu documentele prescrise de legea scolastică până la terminulŭ prefiptŭ, la presidiulŭ senatului scolasticŭ gr. cat. localŭ.

Dela senatulŭ scolasticŭ confes. gr. cat.

Ilva-mică, în 30 Septemvre 1888.

Preşedintele: Nicolau Georgiţa parochŭ.

Notariulŭ: Damianŭ Nechiti învĕţătorŭ.

165,3—3

PUBLICAŢIUNE.

Subscrisulŭ curatorŭ aduce la cunoscinţă publică, că în diua de 17 Octomvre 1888 şi dilele următóre se vorŭ vinde din mână liberă imediatŭ şi cu banĭ gata pe lângă preţulŭ de estimare séu peste preţŭ celui ce va oferi mai multŭ **mărfurile şi mobiliarele** de prăvăliă ale lui **Iosifŭ Tóth**, aparţinĕtóre massei concursuale. Vêndarea se va face pe lângă intervenirea notarului publicŭ reg. şi în grămedĭ de câte 200 florinĭ.

Braşovŭ, 4 Octomvre 1888.

Din însărcinarea comitetului creditorilorŭ.

Ludovicŭ Harmath. advocatŭ şi curatorŭ.

167,3—3

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.